

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штамварија се налази у Франковој улици број 20.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

НАРОД

Поуздање Савезника

О будућој немачкој офанзиви на западном фронту, Французи овако резонују (из једног уводног чланка „Пти Паризена“).

»Ево Хинденбурга наоружаног свима потребним срећвима и решеног да на нашем западном фронту предузме одлучну офанзиву. Управо, хајде да тако претпоставимо, ма да и Хинденбург и његов император много оклеваву и задовољавају се за сада само неким величким претњама.

Он зна величину људске снаге и познаје сва средства на нашем фронту; он зна стратешке циљеве, правце и главне објекте, евентуалне маневре. Али исто тако треба да се опомене и историје овога рата. А цела та историја показује му, да његови напади, макар колико му драго да су били жестоки и одлучни, никад нису могли да му донесу оно што је желео. Верден, гробница амбиција Кронпринца и целе царевине, у том је погледу за све немачке шефове још тако страшна успомена која срце пари.

Разуме се, будућа офанзива, која ће морати бити општа и развијати се на целом западном фронту, неће имати исти карактер на свим зонама ове огромне просторије. Напротив, она ће се концентрисати, на правце и објекте који се буду сматрани као решавајући, у великим нападима, једновременим или сукцесивним, добро извођеним, припремљеним, потпомаганим маневарским масама, које помоћу жељезнице, стратегског пута савременог рата, треба да развију и снажно да искористе евентуалне задобивене успехе.

У исто време ће се нарочито гледати да се унесе неодлучност у духове бранилаца и да се они доведу дотле да у троше све своје резерве и да престану господарити битком. Исто тако, где год буде могућан напад једном батаљону или једном једином топу, тај ће батаљон ужи у борбу и тај ће топ дејствовати. Онде где то маневарски циљеви заштиту удесиће до јавности.

ЧЕСКЕ БОРБЕ

Цирих. — Извештавају из Беча:

У бечком парламенту дошло се овај значајан инцидент:

На место умрлог подпредседника парламента, Џернердорфера, дошао је социјалиста Зајц. Одмах затим чешки посланик Станек предложио је, да се не прими на знање одговор министра председника Сајдлера о забрани познате чешке издавање у Прагу, тим прашто она није ни дошла до јавности.

Министар председник Сојдер одговорио је, да је влада примила ту изјаву и да ништа не стоји на путу, да се она објави. Рекао да је дао потребне наредбе да се публикација дозволи.

Затим је узео реч подпредседник Зајц и изјавио у име социјалиста немачке народности, да ће се уздржати од гласања и додао је, да кад би се оствариле чешке аспирације за уједињење Чешке, Моравске и Шлеске, Немци из тих крајева оставили би се на милост и немилост Чеха.

С тога ће се тим аспирација сви Немци, заједно са социјалистима, енергично одупрепи.

После тога се прешло на гласање и предлог Станеков одбијен је са 155 против 105 гласова.

Тако је настало отворење борбе између Чеха и немачких социјалиста.

АМЕРИЧКА ОЦЕНА

Њујорк. — Листови настављају коментарисање о говорима Хертлинга и Чернана.

Опште је мишљење да треба Немачку потући, пре него што мар постане могућан.

»Хералд« са хумором пише о говору канцелара Хертлинга; он каже, да би се по његовој теорији острво Куба морало вратити Шпанији, Тексас Мексику, а Формозу Кини.

У сваком случају Енглеска је увек готова да Занзибар замени са Хелгolandom!

„Хералд“ је уверен, да Бечије могу бити задовољни ратоборним говором Хертлинга, који ће им донети нове и озбиљније главобоље.

ИТАЛИЈА И СРБИЈА

Рим. — У најважнијим листовима и у извесним политичким круговима много се претреса о споразуму између Италије и Југословена.

Ове дебате у публици се прате са великим пажњом. Слога између разних народности, које су под хабсбуршким јармом, налази на потпору најразличнијих политичких средина. Листови и часописи свих боја, као што је »Секоло«, »Коријере дела Сера« и »Унита« истичу потребу ове слоге.

Рим. — На једном збору »Парламентарне групе акције«, у којој се налазе високе политичке личности из парламентарних интервенционистичких група, истакла се потреба да се обавести светској јавној војсци, особито у топовима средњег и великог калибра, много боље него пре непријатељске офанзиве.

Дознајемо из меродавног извора, да је сада наоружање наше војске, особито у топовима средњег и великог калибра, много боље него пре непријатељске офанзиве.

словенских народа, Чехо-Словака и Румуна.

ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ

Друштво за заштиту деце државе у недељу, 24. јануара, у згради Српске гимназије у Солуну, (улица Св. Софије 103) у 10 и по часова конференцију. Предавач биће госп. Др. Милош З. Поповић, председник друштва и говориће: »О циљевима друштва за заштиту деце и о његовом досадашњем раду.«

Приступ на конференцију слободан је сваком.

ИЗ РУСИЈЕ

Петроград. — Неки од утицајних преставника делегација централних сила напустили су Петроград. Остају у Петрограду још 27 немачких, 18 аустријских, 6 турских и 10 бугарских делегата, који ће такође отпутовати пре kraja месеца.

Овај убрзани одлазак треба довести у везу са новим компликацијама у преговорима о миру.

Штокхолм. — 12 и 13. јануара састали су се у Естонији представници свих странака и саставили проглас, у чијој изради нису присуствовали Максималисти.

Главне тачке прогласа гласе:

1. Естонија је независна држава, чије ће границе, према потреби бити одређене народним референдумом.

2. Естонија је неутрална република што ће бити внтернационално гарантовано на конгресу мира.

3. У уговору о миру мораће се установити, да ни Немачка ни Русија неће моћи подизати утврђења на естонској територији.

4. Естонија мора бити непосредно заступљена при закључењу уговора о миру.

5. У уговору о миру мораће бити утврђено, да се организује непосредан и општи референдум како би се допустило естонском становништву да дефинитивно одлучи о својој независности или о унији са другом државом.

Свако лице, које је навршило 18 година, а становало је у Естонија бар годину да на прату, имаће право гласа.

ИТАЛИЈАНСКА ВОЈСКА

Рим. — Агенција Волта извештава: Непријатељска инвазија, која је већ давно успешно заједана, изазвала је потребу низа реформа. Поред тога требало је надокнадити и изгубљени ратни материјал.

Дознајемо из меродавног извора, да је сада наоружање наше војске, особито у топовима средњег и великог калибра, много боље него пре непријатељске офанзиве.

Морал наших трупа је висок и оне су одличне, да по што, по тој потуку непријатеља. Међу осталим епизодама, из којих се види ово њихово расположење, довољно је поменути ову: одељење бомбаша, које се овенчало словом у борбама на Красу, — пошто је на данашњим положајима њихова акција ограничена — тражили су да се преведу у стрелце. Од њих је формирана посебна јединица, која је већ дала више доказа о свом патријотском одушевљењу.

АМЕРИКА У РАТУ

Њујорк. — Мајор Палмер бивши шеф америчке цензуре у Француској.

АФЕРА КАО

Дефенитивска акција у Француској, у којој је имало удељање више личности, више или мање угледних, извесно има центар у раду бившег председника Владе Кајоја. Дешеше се о томе долазе, и по хронологији и у опште по свом распореду, једва да могу да даду одређенију слику о развоју и значају те акције, а ни сам правни ток свих тих афера није још ни довољно срећен ни довољно јаван. Ми ћemo изнити, што је могуће прегледије и тачније, оно што је у тој афери био главни чинилац, Кајоја.

Који су били мотивизације бившег председника Владе? Може се рећи да су они ивојаки: најпре и нарочито то су изазвала обавештења, која су из Америке дошли француској влади, после простране анкете, коју је америчка влада водила о немачком рођењу у Сједињеним државама. Затим, ово је хашење било резултат претреса, који је извршен у Флоренцији у Банка ди Сконту, где је Кајо узео једну касу под ирију. Тај део афере досада је само делимично познат.

Ево шта излази из америчке анкете. У хашење су три дешесне грађе Бернсдорфа, бившег немачког амбасадора у Вашингтону, које је он упутио влади у Берлин. Оне гласе:

4. фебруара 1915.

Буенос Аирес шаље овакав извештај:

Бр. 22. Кајо је отпутовао из Буенос Аиреса после кратког бављења и отпутовао је непосредно у Француску, очевидно азбог (овде неколико ратних које се наслује могле дешавати) скандала са афераом Декло, коју он сматра као лична напад. Он говори са превршењем о француској Влади, изузимајући Бријана. Он сасвим прозвре политику Енглеске. Он не предвиђа потпуну катастрофу за Француску. У рату он види борбу Енглеске за опстанак. И ако се види скретно изјаснио да је политика из Валжелмштрасе невешта, изјавио је да немачки злочини једва да могу изменити политичку оријентацију. Кајо је добро примио посредне учтивости са моје

30. новембра 1917. влада је тражила од одбора у парламенту да се Кајо изда суду.

У оптужби, коју је потписао генерал Дебај, парлески гувернер каже се да се Кајо оптужује, што је радио на развоју нашег савезничких ратних.

4. децембра је једанаесторија са девет гласова одобрila издавање суду. Двојица су се уздржале од гласања. После пет дана парламент је у пуној седници, одузевши Кајоју имунитет са 418 гласова против 2. Сутрадан је генерал Дебај, званично извештен,

ПОСЛЕ ПУТА У ЛОНДОН

Париз. — Једна личност из Орландове средње изјавила је: «Екселзиор»:

«Орландо се вратио из Лондона задовољан.

Највећи споразум влада између Велике Британије, Италије и стадих Савезника у погледу политичком, војничком и економском; и овлашћен сам, да додам, да је овај споразум, како се и предвиђало, постигнут брзо, јер су на њему радили људи, које су руковођили истиничиљеви правде и хуманости.

И сам тон Рајсјеровог комуникеа, који је редигован уз потпуно одобрење енглеског министра председника, јасно показује ово исто.

Питања, о којима се расправљало на лондонској конференцији, била су разноврсна: најделикатније питање било је о снабдевању Италије, чије су потребе куд и камо веће него пре рата, услед спречене емиграције.

Талијански је народ са резигнацијом и поносом примво свако ограничење, које смо му наметнули и приправан је да прими и друга још већа.

Схватаћете да претеравање никад није добро ни паметно, али било би детинство скривати превелике тешкоће садашње ситуације.

Материјалну помоћ, коју тражимо од наших савезника, нашли смо је. Енглеска ће нас снабдевати потребним угљем, а Америка ће нам по-

слати жито, у који м оскудејамо.

Преговори тако срећно упућени у Енглеску без сумње ће уродити успехом и овога 4. четвртка, 2. бат. 8. п. молим сва она лица која што знају за Михаила да га извеле на адресу п. бр. 80.

Рев. ковач. капетан П. к. Шопко В. Филиповић, тражи Михаила, сина Драгутина Павловића из Башине, раније републиканца између Париза и Рима.

Унутрашње прилике Италије, које су биле до прократког времена неповољне, говорећи у скупштинском буџету и раду свога министарства, изложено је и своје гледиште о цензури. По његовом схватљу, сва питања из чисте унутрашње политике могу бити третирани, у колико не би долазила у захват казненог законика. И обрнуто, сва питања о војсци, о спољној политици, о политици централних сила, као и она „која би могла сметати ратним циљевима“ морају остати у делокругу цензуре.

ПРИЗНАНИЦЕ ИЗ СРБИЈЕ

Обавештајни Биро Срп. Цркве у Солуну, добио је нову партију оригиналних признатица из Србије за следеће улагаче. Умољавају се улагачи да се обрате овом Бироу лично или писмено, како би им се преспеле врзнице предаје. Лица која се обраћају Бироу писмено да им се признанице пошљу, дужна су тачно да назначе коме су новац слати, место где и време кад су слати, јер се без тога признанице не могу исплатити.

Из крајева под Бугарима

Милосављевић Светислав, Млађан Горча.

Павловић Махајло, Поповић Димитар, Поповић Светозар.

Ракић Мита, Рафаиловић Милан.

Спасеновић Сима, Станковић Лазар, Стојановић Андра, Стојановић Војислав, Стојановић Раста, Суртић Тодор.

Такић Влајко, Хаџи-Стојановић Љубомир, Џекић Тодор.

Чупић Павле (2).

Из крајева под Аустријом

Ерић Димитрије, Еткеназија Иса.

Жеравчић Милан, Живковић Н. Мил., Жугић Илија.

Ивановић Живота, Илић Вићентије.

Јевтић Стеван, Јовановић Илија, Јојић Добрисав, Јоксимовић Воја.

Катањић Божидар, Калуђеровић Благоје (2), Катањић Д. З., Кнежевић Љубисав Кочачевић Василије, Кочачевић Младен, Кокоговић Обрад Константиновић Кипријан, Константиновић Милан (2), Костић Богосав, Костић Влада, Кречковић Михаило, Кршиљанић Божидар Котлајић Драгоје, Кузмановић Велimir, Кузмановић Милан, Кујовић Божидар.

Лазаревић Д. Милош, Лазаревић Д. Петар, Лалић Стојан, Ломаћ Александар.

Љајковић Павле.

Макимовић Душан, Максимовић Милосав, Малиновић Ђорђе, Мандлбрум Јевићене, Майдић Мил., Манојловић Мил.

Марјановић Воја, Марјановић Чеда др., Маринковић А. Милан, Марин Љубомир, Марковић Аврам, Марковић Коста, Марковић П. Милад, Марковић Милун.

(Наставиће се)

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Наши важније осим једног успешног прешада, која су Французи извршили на један мањи немачки положај на лејвој обали Мезе.

Извештај од 23 сата. — Северно од Шам де Дам и у Севру, у области Флире, Французи су тако одбили немачке нападе на њихозе мале положаје и нанели нападачима губитке.

У току дана живо обостра но бомбардовање на десној обали Мезе и на неким тачкама у Вогезима.

Извештај Штаба Источне Војске. — Једно наше одељење очистило је једну непријатељску посаду западно од Сереза. Једна бугарска патрола растерана је од наших патрола источно од Селими Дере.

Наша артиљерија тукла је непријатељске транспорте и трупе у долини Струме и у кључу Црне.

Наши авиони су бомбардовали станицу Милетково.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Одбили смо непријатељске испаде код Мерикура и Авиона, до бивши нешто заробљеника. Узајамна артиљеријска активност код Аржикура, Ланса, Билекура и Ипра.

Прошле ноћи су трупе из Ливерпула извршиле победнички прешад источно од Арманџера, добивши много заробљеника и један ми-

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ПЕТРОГРАД. — Открivena је нова завера против народних комесара. Због тога је ухапшено 150 лица. Појавили су се нереди у више варошких квартова.

ПЕТРОГРАД. — Претрес мајору Шенеру бившем шефу Криленковог штаба, који је оптужен за контра револуциону заверу, отпочeo је јуче. — Генерал Верковски бивши министар војни ухапшен је.

ЛОНДОН. — Амерички министар финансија отворио је Белгији нов кредит од девет милиона долара.

ЛОНДОН. — Америчке власти траже од правитељништва да ставе влади на расположење своје аутомобиле за пренос угља. Председник Вилсон је први понудио свој аутомобил.

ПЕТРОГРАД. — Због тога што је једна група максималистичких војника без овлашћења извршила претрес у данском посланству, Троцкијев секретар извинио се амбасадору Сједињених Држава, дојену ипломатског кора.

ВАШИНГТОН. — Министарство војно објавило је једну декларацију у којој оптужује Немачку, да је повредила одредбе о примирју са Русијом. У изјави се каже: Главни штаб америчке војске јавља да немачке војне власти

траје. Наши су губици мали. Непријатељска артиљерија била је активна југозападно од Камбреа и јужно од Ланса.

ДОЦНИЈЕ. — Јутрос рано енглеске трупе су извршиле један прешад југоисточно од Канта, убијши и заробивши велики део посаде. Успешно је одбијен један немачки покушај да се приближи нашим линијама западно од Ла Басе.

Непријатељска артиљерија била је активна данас по подне у близини Ле Вергије, северозападно од Сен Кантина и источно од Монши ле Пре.

ФРОНТ У ПАЛЕСТИНИ.

— Енглески авиони су извршили више успешних излета на непријатељске логоре код Миске. Утврђено је 47 погодака. Излети су повољни 22. јануара и утврђено је 37 погодака. Сви наши авиони вратили су се неповређени.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Англо-италијански авioni напали су непријатељске трупе и авијатичарске терене и запалили су депо мунције. Оборено је пет непријатељских авиона. Један италијански држављац био је тону експлозија на непријатељским авијатичарским тереном, југисточно од Втореса.

нарушавају одредбене примије са Русима на тај начин, што војнике са руског фронта пуштају кући па их онда регрутују и шаљу на француски фронт.

БАЗЕЛ. — Једна званична нота из Беча јавља да Сајлерово министарство остаје и даље.

ПЕТРОГРАД. — И поред тешке унутрашње ситуације Совјети се и даље баве спољном политиком. Они су наредили да се спозову сви руски војни и поморски атаџеи на стране.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

26. јануара бомбардовали смо непријатељске радове на Соколу; преко ноћ одбили смо ватром непријатељску патролу у реону јужно од Грађенице.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трговачко Друштво

Улица Александра Великог број 1, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свесту, да се користи услуга ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по новој дневним курсевима.

Винарска радња Ираклије Заречевића, — Батољца — Препоручује добро природно вино, којак и ражије по најуверенијим ценама. Ражде се налази у улици: Макс Хардена бр. 13. — у близини Олимпоса.

страни. Ој је показао врло мудро држане, пошто зна да француска влада пази на њега чак и овде. Он нас опомиње да будемо обазариви и да га много не преузносимо у нашим листовима, а нарочито у «Наје Фрајз Прес». Наше похвале сметају његовом положају у Француској. Он се у Паризу боји Жоресове судбине.

Берндорф. — Бр. 202. Поморски атаџе адмиралитета. Хавана м телеграфише: «Царина из Рио де Жанеиро телеграфише: «Брод „Арагуја“ пошао је из Рио де Жанеиро 17. јануара. Код капетана се налазе важне хартије. Јако се може желети да се ухвати. Кајо је на броду. У случају да се брод ухвати према Кајо да се поступи учтиво и с поштовањем. Можете ли извести наше крстарице?»

Берндорф.

6. јуна 1917. — Немачка цензура је, са политичких разлога, ово саопштила немачкој штампи: «Молате се хитно: »Ништа не писати о бившем француском председнику владе Кајоу. Његово име да се не помиње ни у каквом прилици.»

Што се тиче докумената, која су нађена у каси у Флоренцији, чува се у великој тајности све о томе, јер још није свршено испитивање хартија. Једино се може саопштити вест, која је објављена у »Борнене д' Италија« а за коју лист тврди да је аутентична:

У досијеу, који је нађен у каси Кајо излаже план, који ће извршити, ако понова постане председник владе.

Кајо ређа имена посланика, сенатора и генерала, које ће у том случају изабрати за сараднике. Он би ухапсио Понекареа и Бријана, као и све државнике, који су се ређали на владу у току последњих година.

Према том плану генерал Сарај би постао главни командант све војске на фронту. Са Корзике би се довела у Париз два пукта, који би се ставили под команду генерала, пријатеља Кајоа.

Новим законом дала би се Кајој апсолутна власт а парламенат и Сенат били би распуштени. После тога Кајо би ставио на гласања у целој земљи један предлог о закључењу мира.

Треба додати да је овај до кумент Кајо писао својом руком и на њему је стављен наслов: »Рубикон.«

О осталим аферама, у којима је било учесника од обичних шпијуна до политичара, као што су афера са Боломашом, Алмерандом, Пе Сејлем, Шарл Ембером, послаником Лусталом и т. д. донећемо преглед у једном од виђајућих бројева.

ЛОВ НА СУМАРЕНЕ

Париз. — »Матен« сазнаје из Њујорка, да је министар марине Даниелс изјавио у парламентарној поморској комисији, да ће крајем пролећа америчка марија пустити у ратну поморску зону 300 контраторшијера. Њихове ће заједнице бити да лове окlopљене сумарене.